

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Ondersteunde Communicatie

Lezing voor de BOSKdag op 18 november 2006

Marguerite Welle Donker

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Ondersteunde Communicatie

- o Wat is communicatie ?
- o Wat is ondersteunde Communicatie?
- o Wat zijn de onderliggende uitgangspunten ?
- o Hoe werkt het in de praktijk?

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Wat is Communicatie?

Verskillende manieren om ernaar te kijken:

- ∇ signaaluitwisseling tussen cellen en organismen
- ∇ Alle (menselijk) gedrag
- ∇ Alle intentioneel gedrag
- ∇ Alle sociale gedrag
- ∇ Alle "symbolische" gedrag

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Wat is taal?

Formele benaderingen:

- ∇ Systeem van onderling samenhangende tekens (de Saussure)
- ∇ Systeem van ingeboren universele principes (Pinker, Chomsky)
- ∇ Geheel van waarneembare spraakgedragingen (Bloomfield)

Functionele benadering:

- ∇ Vorm en functie
- ∇ Context-interpretatie
- ∇ Inbedding in algemene cognitieve functies en sociaal gedrag

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Communicatie Ontwikkeling

- Presymbolisch > Idiosyncratisch > Conventioneel
- Situaties > Adaptiviteit > Voldoende taalaanbod
- Frequentie interactie > veiligheid > ritualisatie
- Rituelen > routines, scripts > voorspelbaarheid
- Voorspelbaarheid > structuur > herkenbaarheid > referentiele betekenis > symbolisch
- Pre-intentioneel > intentioneel > doelgerichte, overtuigingsgerichte communicatie > taalhandeling

Natuurlijke drang tot doelgericht handelen

 stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

TAAIWERWING

OPLETTEN
PASSEN EN METEN & RADEN
ORGANISEREN
NETWERKEN

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Elk voorwerp heeft een functie-niet verwijzend

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Ontwikkeling van vaardigheden 1

Gaat zelf huilen bij het horen van gehuil andere baby	1-2 dgn	
Ontdekt dat ander naar hem kijkt	2 dagen	
Motorische emulatie gezicht	2 dagen	
lachen	14/16wek en	
Specialisaties van hersengebieden	4 mnd	
Voorwerp theorie:	3-5mnd	
Oogrichting bepalen	6 mnden	
Kiekeboe spelen	6-9mnd	

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Ontwikkeling van vaardigheden 2

fantasiespel	7 mnd	
objectpermanentie	7-9 mnd	
kruipen	7-9 mnd	
Lopen/achternazitten	12 mnd	
Gedeelde aandacht, wijzen	9-12 mnd	
Scheiding tussen zelf en de ander	12+	
Rennen/achterna rennen	12-16	
Bedoelingen aan de ander toeschrijven	18 mnd	

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Wat is Ondersteunde Communicatie

- ∨ Ondersteuning van aanwezige vaardigheden en mogelijkheden van partners
- ∨ Niet aanbodgericht, maar selectief voortbouwend op competenties van gebruikers
- ∨ Altijd uitgaand van communicatieve situatie
- ∨ Samenstelling van communicatiesysteem op basis van gebruikersprofiel
- ∨ Keuze van best passende en optimale ondersteuning bij vaardigheden, mogelijkheden en behoeften.

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

Basis voor Ondersteunde Communicatie

- ∨ Taal op het continuüm van aangeboren (Pinker/Chomsky) en verworven (Tomasello)
- ∨ Veel noodzakelijke vaardigheden zijn aangeboren/zeer vroeg aanwezig.
- ∨ Communicatie is multi-modaal; breder dan taal
- ∨ Aanwijzing voor nauwe link zien-motoriek vanaf geboorte (spiegelneuronen)
- ∨ Aanwijzing voor nauwe link tussen zien en horen
- ∨ Aanwijzing voor nauwe link tussen gesticulaties en woordvinding
- ∨ Aanwijzing dat "taal"geur beïnvloedt
- ∨ Aanwijzing dat "taal"motoriek beïnvloedt
- ∨ Samenvloeien van verschillende vormen van waarnemen: synesthesie

kwecoo stichting kleinschalig wonen en communicatieontwikkeling & -ondersteuning
 Kerkstraat 31a, 6374 HH Landgraaf • Telefoon 0031 (0)45 - 5327400 • Fax 0031 (0)45 - 5312222

